

Redacția și Administrația:
Strada Timișorii Nr. 7.

TELEFON
interurban, local și comitatens
Nr. 20.

Adresa telegrafică:
„DRAPELUL“ Lugoj.

→ Manuscrise nu se înapoiază ←

Scrisori nefrancate se refuza.

Proprietar-editor: Dr. Valeriu Branisce.

ORGAN NATIONAL-POLITIC.

Redactor responsabil: Dr. Corneliu Jurca.

APARE:
MĂRTI, JOI și SÂMBĂTĂ.

Prețul de abonament:

Pentru Monarchie: pe 1 lună 1 cor.
pe 3 luni 2 cor. pe 6 luni 6 cor., pe
anul întreg 12 cor.; pentru România
și statele uniunii postale: 20 franci
pe an.

INSERTIUNILE

se acordează conform tarifului.

Un număr singuratic 10 bani.

DRAPELUL

Lugoj, 21 Mai (3 Iunie) 1905.

Nu ne prea place a face comparații între stările dela noi și din alte țeri, pentru a scoate la iveală mai cras stările nefirești dela noi. Nu ne place a face aceasta pe simplul motiv, că fiecare țeară își are procesul seu particular de dezvoltare și comparațiunile eventuale ce se fac totdeauna schiopătează în una sau alta, căci nu totul ce se potrivește la o țeară se potrivește și la alta.

Postulatele noastre nu izvoresc din exemplul dat de străini, ci din dreptul firesc ce ne revine nouă aici ca popor de baștină și per eminentiam susținător de stat.

Dacă cu toate aceste indicăm câte un fapt sau câte o stare de afară, o facem pentru a scoate la iveală câte un adevăr, care «mutatis mutandis» poate să fie aplicat și la stările dela noi.

Așa de exemplu nu ne place a face comparații între stările dela noi și stările din Austria, căci la adecă este greu de spus: cari stări sunt mai prielnice pentru dezvoltarea firească a popoarelor, stările dela noi sau cele din Austria? Nefirești sunt și unele și altele!

Jurații din Viena au pronunțat însă zilele trecute un verdict în un mare proces, care a produs senzație în întreaga lume cultă, și pe baza acestui verdict a făcut tribunalul o judecată, care negreșit va contribui mult la stabilirea unei reputațiuni a judicaturei austriene în lumea cultă. Merită deci să dăm atenție acestui verdict, căci

FOITA „DRAPELULUI”.

PRIBEGII.

— Schiță *) —

De

Mihail Sadoveanu.

O casă singuratică, despărțită de trupul fârgului, în mijlocul unei grădini.

Casa-i bătrână, cu cerdac înalt și larg, cu stâlpi groși, vâruți. Acoperișul țuguiat de draniță e verde, plin de muschiu. În fața cerdacului, spre miază-zi, doi tei frumoși, rotați, împărăștie răcoare.

În cerdacul casei, într'o zi din luna lui August, ședeau stăpânii: Vladimir Savicky și nevasta sa Ana. Amândoi bătrâni, încovoiți de vântul pribegiei și de neazurile vieții. Moșneagul cu barba albă, lungă, cu părul lung, alb, pieptănat cu cărare la mijloc și retezat la ceafă, trage dintr'o luleă de un cot și ochii lui albaștri se uită țintă spre șesurile întinse dinspre asfințit. Bătrâna, Ana, alege dintr'un paner, un mănunchiu de flori. El e înalt și voinic încă, ea e mititică, cu

adevărul ce rezultă din acesta ar putea fi de mare folos și la noi.

E vorba de *verdictul în procesul de „înaltă trădare” a iredentistilor din Triest*, care proces a ținut mai bine de o săptămână și s'a terminat cu absolvirea acuzaților de sub acuza grea a «înaltei trădări», pronunțându-se verdict de vinovat numai pentru contravențiuni contra legii despre «materii explozive», resp. asociere secretă. Pe baza acestui verdict s'a judecat un acuzat la 9 luni, altul la 6 luni temniță, unul la 100 cor. amendă în bani și unul a fost achitat cu totul.

În decursul pertractării cât și a investigațiunei s'a constatat în mod neîndoelnic, că toți acuzații au făcut parte din asocieri secrete cu scop declarat iredentist. S'a constatat, că toți au stărut — bine înțeles în mod pueril — la ruperea Triestului dela Austria și incorporarea la Italia. S'a constatat, că au susținut legături cu societățile iredentiste din Italia. Ba au făcut chiar încercări de a înrola în Austria voluntari pentru garda lui Riciotti Garibaldi, care promisese a invadă la moment potrivit (= conflagrațiune în Balcani!) Triestul și a-l incorpora la Italia, cum a făcut celebrul seu tată cu Roma.

S'a constatat mai departe, că acuzații au participat acum doi ani la demonstrațiunile anti-austriace din Udine, când supuși austrieni au întimpinat pe Regele Italiei cu steagurile provinciilor italiene din Austria, îmbrăcate în doliu.

S'a constatat, că acuzații au mișcări domoale. De patruzeci de ani au pribegit din Polonia lor zdrobită și s'au pripășit în țara noastră.**) Țin o copilă de suflet și au ș'un fecior de treizeci de ani, holteiu, meșteșugar bun. De treizeci de ani locuesc ei aici, în casa veche și se îndeletnicesc cu grădinăria; de treizeci de ani duc o viață monotonă și tristă, în același cerdac. Au rămas singuri, cu copila de suflet, cu Magdalena; Roman, feciorul lor, de zece ani pribegeste prin lume.

Bătrânul Vladimir pufăește tacticos din luleă și-și mângăie barba; căldura dup'amezii l-a silit să se desbrace de bluza albastră. Bătrâna alege flori. O răcoare dulce și plină de mirezme vine din grădină, din copacii încărcăți de roadă și din florile colorate. Prin teii rotați pătrund suliți de lumină; pe iarba verde ca buratecul, de desupt, joacă bucăți de lumină albă. Frunzișul se infioară câteodată și un susur melodios coboară până în cerdacul liniștit. Din casă, prin ferestrele deschise, vine, în restimpuri, câte-o îngânare subțire de cântec.

Deodată, un huruit răsunător tulbură tăcerea zilei. Ce-i? O căruță. Bătrânul tresare, pune pipa deoparte și se scoală. Baba ridică capul, îmbrădat cu grimeă albă, deasupra parmacicului. O căruță hodorigită, o'un jidan urît pe capră, se apropie, se oprește la poarta casei vechi. Un tinăr

primit din Italia două bombe și o petardă și le-au păstrat ca să provoace tulburări în Triest, tocmai pe timpul când s'au ivit la Innsbruck regretabilele scene sângeroase între studenții italieni și germani în lupta pentru facultatea italiană de drept, care s'a inaugurat anul trecut acolo.

Cu un cuvânt s'a constatat, că acuzații sunt vinovați de fapte, cari conțin criteriile înaltei trădări. Cu toate aceste curtea cu jurați din Viena — care a fost delegată să judece în acest proces în locul celei din Triest — compusă numai din Germani a declarat pe acuzați ca nevinovați de înaltă trădare.

Pe care motiv?! Nu a considerat faptele dovedite în cursul pertractării ca pe deplin dovedite?! Ba da! Dar a considerat întregul «iredentism» al acuzaților de o jucărie atât de copilărească, încât nu poate fi luată în serios și declarată ca înaltă trădare.

Curtea cu jurați a considerat acest iredentism de un eflux al stărilor triste din Triest, la care poartă în mare parte vina chiar administrația bruscă austriacă de până acum, și dorind sanarea acestor stări a aflat de consult a nu mai turnă oleiu în foc prin un verdict de vinovat, care ar excita numai mai mult spiritele Italianilor din portul maritim al Austriei. Au redus deci întreaga afacere la adevarata sa valoare: «Un joc deșușit și periculos, dar copilăresc de-a iredentismul».

Verdictul nu și-a greșit efectul!

voinic, spătos, se coboară, c'o buceacă mare în dreapta și c'o cutie în stânga.

«Roman! Roman!» strigă bătrâna cu glas slab. Cearcă să se scoale, dar cade moale, alătura cu florile.

— «Ei da, bătrâno, e Roman», mormăește moșneagul vesel și coboară treptele scării.

— «Domnul Roman!», strigă un glas subțire, și capul bălai al Magdalenei se arată la fereastră.

Roman și-a lăsat jos buceaua și s'a repezit la tată-seu. «Ei da bătrâno, e Roman!» mormăește Vladimir Savicky, cu lacrimile în ochi. Își sărută feciorul, îl strânge la piept. «Ei da, bătrâno, e Roman!» atâta poate zice.

«Mamă!», strigă tinărul; de zece ani nu te-am văzut!».

Bătrâna plânge în tăcere; feciorul o strânge la piept, pe când bătrânul se'nvârte prinprejur, mormăind, cu lacrimi pe barbă:

«Da, da, bătrâno, e Roman al nostru!».

Când Roman Savicky își îndreaptă trupul voinic și se întoarce, vede în prag o fată albă, cu ochii albaștri. Deocamdată stă încremenit; fata se uită la el zimbînd sfioasă.

«Eh-eh-eh!», ride bătrânul Savicky; «ce? nu vă mai cunoașteți? Hai, săruțați-vă, doar vă știți de când eră Magdalena de-o șchioapă!».

Tinerii se apropie în tăcere; fata întinde obrazii zimbînd sfios, cu genele plecate, și Roman o sărută.

Pretutideni a produs cea mai mare satisfacțiune. Atât la Germani, cât și la Italiani. Și la Italianii austrieni și la cei din regatul italian.

Și nu încapă îndoială — din diferitele voci de presă reese dejă — că acest verdict va contribui foarte mult la împăcarea contrastelor și ostilităților regretabile dintre Germanii și Italianii Austriei.

Accentuăm însă, că declarând eventual curtea cu jurați din Viena pe acuzați ca vinovați de înaltă trădare, nime nu-i putea băga vină de rancună națională, căci criteriile înaltei trădări erau date și stabilite. Dar nu litera moartă a legii, ci prudența politică a pronunțat verdictul.

Acest verdict înțelept a desființat ca prin o lovitură magică multa amărăciune ce s'a produs la Germani și Italiani prin detaliile acestui proces și a deschis calea largă a înțelegerii reciproce între Germanii și Italianii Austriei.

Primejdia pentru Austria rezultată din acțiunile puerile iredentiste ale celor patru acuzați e zero, față de marele folos ce-l trage Austria din acest verdict prudent.

Acțiunea funcționarului orășenesc Suban, a agentului Depaul, a pictorului Cozzi și a hornarului Salatei nu poate periclita în mod serios apartinerea Triestului la Austria, căci alți factori mai puternici decid asupra extinderii și limitelor țerii. Un verdict condamnator însă ar fi produs atâta amărăciune în populația italiană a țerii, încât întreaga artă de a guvernă putea da faliment față de sentimentul ultra-

«N'o mai cunoșteam!», zise Roman, «așa de mare s'a făcut!».

Bătrâna ride încetinel:
«Dar tu Roman, te-ai făcut și mai mare... și frumos...»

— «Dacă-i Roman», zise moșneagul, «Roman al nostru, bătrâno!».

Baba își sărută iar feciorul. Roman se așează pe un scaun în cerdac; bătrânul se pune la dreapta, baba la stânga, îl privesc, îl sorb cu ochii.

«Dragul mamei, dragul mamei!», zise bătrâna, clătînd din cap, «de când nu te-am văzut!».

Pe urmă stau tăcuți și se uită unul la altul, lung-lung, zimbînd. Prin căldura și prin tăcerea zilei de August, pătrunde freamătul dulce al teilor.

«De unde vii Roman?», întrebă deodată bătrânul.

— «Din Varșovia!», zise feciorul ridicând capul.

Moșneagul deschide ochii mari, apoi se întoarce spre Ana.

«Auzi bătrâno, din Varșovia!». Și baba clătîna capul cu uimire: «Din Varșovia!».

«Da», zise Roman, «am colindat toată Polonia, plin de amar, și am umblat prin toate părțile lumii, pe la frații noștri înstrăinați».

Glasul lui puternic înhideă o mâhnire mare în el. Bătrânii îl priviau zimbînd cu dragoste, dar nu-l înțelegeau. De multă vreme, se stinsese în inimile lor dorul aprig de țară. Stăteau și se uitau fericiți la ochii al-

*) Specimen din volumul «Povestiri». Prețul 1 cor. 50 bani.

**) Este a se înțelege: Moldova, patria autorului. Red. «Drapelul».

giat al populației. Verdictul prudent a dat însă prin detaliile sale satisfacție și ordinii de drept turburate și a produs și o calmare generală și salutară a spiritelor în ambele tabere.

Care om cu mintea la loc nu va înțelege profundul adevăr, care rezultă din acest verdict prudent?!

Nu vrem să facem comparație cu stările dela noi, căci la noi — deși adormecă necontentit procurorii iperzelosi după iredentiști — nu există asocieri secrete, cari tind la încorporarea noastră la România. Nu există nici bombe și petarde. Și nici chiar steag îmbrăcat în do-lu n'am scos!

Și totuși la noi curg puhoiu procesele politice și despre verdictele juraților dela noi nu se poate zice ceea-ce se recunoaște astăzi deopotrivă la Italiani și Germani despre verdictul curții cu jurați din Viena.

Adevărul însă adevăr rămâne pretutindeni. Verdictul din Viena a creat condițiile salutare ale apropierei între Italiani și Germani, ear verdictele dela noi ascute în mod artificial contrastele și neînțelegerile regretabile dintre popoare.

N'ar putea învăța odată ai noștri și ceva bun dela Vieni, căci de cele rele au învățat destule?!

Criza. Evenimentul zilei este, că contele Tisza s'a prezentat eri, Vineri, Maj. Sale Regelui în Burgul din Viena, ca să facă raport Maj. Sale asupra situației. Când scriem aceste știri, încă nu cunoaștem rezultatul audienței. Se svonește însă că acum va urmă de fapt absolvirea cabinetului Tisza și tot odată se menține svonul că Maj. Sa va numi ministru president pe baronul Géza Fejérváry, care — după cum se spune — are deja gata lista noului cabinet.

Dieta din Budapesta. Obiectul de dezbateră în ședința de Mercuri a fost propunerea lui Kossuth pentru crearea tarifului vamal autonom maghiar. A vorbit deputatul Polónyi pro, iar ministrul president Tisza contra. Premierul Tisza susține că e chestiune vitală pentru Ungaria susținerea

baștri ai lui Roman, la fața lui albă, rasă peste tot, la părul lui frumos și mare.

Tinărul prinse a vorbi. Din ce în ce glasul lui se aprindea mai tare, răsună puternic, plin de mahnire și de amar. Pe unde n'a fost el! Pretutindeni a fost, pretutindeni a întâlnit Poloni pribegi, veștejindu-se printre străini, murind departe de pământul strămoșilor! Pretutindeni același dor, aceeași durere! Și la vatra veche stăpănesc tiranii, trâmbița asupra înfioară văzduhurile, patrioții zac în lanțuri și umplu Siberia, mulțimea fuge dela căminurile părintești și străinii vin ca un potop, în locul lor!

«Roman, Roman!», zice bătrâna isbucnind în plânsete, «cât de frumos vorbești tu!».

— «Frumos! E Roman al nostru, bătrâno!», mormăi Vladimir Savicky întunecat; «frumos, dar cât de triste vești ne aduce!».

Și în sufletul lui bătrân se grămădiau dorurile vechi și amintirile dureroase. În prag Magdalena încremenise și se uită înfiorată la Roman.

Deodată pe poartă intră doi bătrâni. Unul cu mustața groasă, căruntă; celalalt cu barba lungă, în care strălucesc mănunchiuri argintii.

«A!», strigă Savicky bătrânul; «iaca și Palchevici! iaca și Rujancowsky... A venit Roman al nostru! Iată-l!».

— «Știm», zice grav Rujancowsky, «I-am văzut!».

comunității vamale cu Austria. E drept, că prin separațiunea economică ar merge spre ruină industria austriacă, dar separațiunea ar aduce și asupra Ungariei criză gravă economică.

Discursurile Regelui Carol

la botezul vaporului «România» și la afundarea cablului submarin Constanța-Constantinopol.

Duminecă s'a săvârșit la Constanța cu mare solemnitate botezul vaporului român «România» în prezența regelui Carol, Reginei Elisabeta și a întregii familii domnitoare, a ministrilor, a ambasadorului Germaniei la Constantinopol, baronul Marschall și a altor persoane distinse.

Cu această ocaziune s'a dat un banchet, la care ministrul lucrărilor publice I. Grădișteanu a rostit primul toast, constatând progresele serviciului maritim român și ale comerțului român și urând vaporului «România» să străbată cu succes mările. Regele Carol a rostit apoi următorul discurs:

«Mulțămesc din suflet pentru cuvântarea caldă ce ne roștiți cu prilejul acestei frumoase serbări în portul Constanța, ale cărui lucrări și dezvoltări le urmăresc de mulți ani cu un deosebit interes. Iarși am avut bucuria să sfințim un nou și falnic vas. L-am botezat «România» dorind, ca acest nume așă de drag inimelor noastre să răsune necontentit în tot răsăritul, și ca el să amintească, că Regatul este astăzi o putere, care nu mai poate fi tăgăduită. Statornicia noastră, isbânzile, activitatea și jertfele, ce țara și-a impus, ne-au deschis căile nemărginite ale mării, într'un timp relativ scurt. Am întemeiat serviciul nostru maritim, ale cărui vase cu cinste să ducă steagul național departe, peste valurile furtunoase ale oceanului.

«Drumurile de fer, podul de peste Dunăre și portul Constanța au atras comerțul internațional și multe state au făcut deosebit convenții cu țara noastră spre a înlesni transitul lor.

«În această privință trebuie să fim datori imperiului german, care a îndreptat traficul și serviciul său postal și telegrafic prin țara noastră, dându-ne astfel o dovadă măgulitoare de încredere în administrația noastră. Se susține, că viitorul este pe mare. Fie! În tot cazul noi am dobândit prin Dobrogea, acest mărgăritar al Coroanei României, neatârănarea economică, legături libere cu lumea în-

— «Da-da, l-am văzut!», murmură și Palchevici.

Se apropie amândoi, scutură cu tărie mâna lui Roman.

«Bună-ziuă, bine-ai venit! Iată, acum toți Polonii din țargul acesta s'au strâns la un loc!», zice Rujancowsky.

— «Cum?», întrebă Roman, «nu-mai atâția au rămas?»

— «Ceilalți s'au dus!», zice trist bătrânul Savicky.

— «Da, s'au dus!», murmură și Palchevici, trecându-și degetele prin mustățile mari, cărunte.

Toți tac un răstimp.

«Bătrâno», vorbește Vladimir Savicky, «du-te și scoate o cană de vin; și adă și ceva de gustat, poate i-i foame lui Roman... Dar unde ești? Unde-i Ana?», întrebă moșneagul, uitându-se la Magdalena.

— «S'a dus să pregătească totul, n'ai grijă!», răspunde fata zimbând.

— «Bine, bine». Apoi se întoarce spre cei doi Leși: «Voi nu știți cum vorbește Roman... Să-l auziți... Roman, ia mai spune odată!».

Bătrâna vine cu vin și cu friptură rece. Pune friptura înaintea băiatului și vinul înaintea bătrânilor. Încep toți să vorbească. Glasul lui Roman iar răsună dureros în tăcerea zilei de vară. Apoi încep să închine pahare de vin în sănătatea lui Roman, în sănătatea tuturor...

«Pentru Polonia!», strigă Roman aprins, bătând cu pumnul în masă. Și iar începe să vorbească:

treagă și marina comercială. Sigur fiind, că dânsa împreună cu marina de războiu ne vor înfățișa pretutindeni cu vrednicie și mândrie, urez noului vas călătorie plină de folos pentru țeară și neîncetat îl vom însoți cu strigătul de: «Trăiască România!».

A doua zi a avut loc ceremonia afundării cablului submarin Constanța-Constantinopol. S'a dat apoi un prânz pe bordul vaporului «România». Regele a rostit următorul toast:

«Prezența D-Voastre printre noi (a ambasadorului german la Constantinopol bar. Marschall. Nota Red.), este o nouă probă de amicitie ce leagă Germania de România.

«Convențiile comerciale și cele postale vor strănge și mai mult relațiile între aceste țeri.

«Punerea cablului, a cărei solemnitate o serbăm azi, este o nouă legătură și mă felicit de a putea ridica paharul meu în sănătatea Maj. Sale Împăratului și Împărătesei Germaniei.

«Profit de prilejul acesta ca și de faptul, că reprezentantul Maj. Sale Sultanului este aci, pentru a-l ruga să transmită Sultanului mulțămirile mele călduroase și să-l asigure de marele preț ce pun pe amicitia, de care ne-a dat probă asigurând buna dezvoltare a Românilor macedoneni, pentru cări avem, natural, o constantă simpatie.

«Facem călduroase urări pentru sănătatea M. S. Sultanului și pentru prosperitatea Imperiului său».

Războiul ruso-iaponez.

Nimicirea flotei rusești.

Flota rusească a avut în lupta navală de Sâmbătă și Duminecă următoarele perderi:

18 vase de războiu panțerate au fost scufundate sau capturate, amiralul Nebogatow și Rosdestwenski și trei mii matrozi au fost prinși.

Ultima telegramă (a 6-a) a amiralului Togo spune, că Rușii au pierdut în total 22 năi, cari aveau în total 153.411 tone deplasament.

În special: au fost scufundate 6 vase de războiu, 5 crucișătoare, 1 naie pentru apărarea fermurilor, 2 năi destinate pentru serviciu special și 3 distrugătoare de torpiloare.

«Parcă știți voi cum murmură și se mișcă poporul asuprit? În curând are să pornească un avânt năprasnic care va dărâma temnițele, și trâmbița libertății iar va începe să sune pe pământul nostru. Ah! nu știți voi câtă durere și cât amar e acelu! Străinătate și pustiu! De când a murit Cosciusco, e străinătate și pustiu pretutindeni! Mamă!» strigă apoi Roman întorcându-se spre bătrâna, «adă cutia ceea de colo, am să cânt ceva...» După vorbele acestea, ochii lui albaștri se întunecară și rămaseră pironiți în gol.

Bătrânii se uitau la el înfiorați, cu capetele în piept, fără de nici un cuvânt. În casa bătrână eră liniște, în grădina eră liniște; la asfințit un soare roș, încununat de nori de jărătic, se cufundă în mările verzi ale codrilor. Razele galbene pătrundeau până în cerdacul vechiu și sticliau în pletele lui Roman.

Baba aduse cutia.

«Așă...» zise tinărul; «am să vă cânt din țiteră; am să vă cânt durerea noastră...» Apoi, sub degetele lui, coardele murmurară, se deșteptară par'că din somn. Roman se plecă și început, pe când împrejur bătrânii steteau ca niște sfinți.

Tonuri triste vibrău în liniștea casei bătrâne, note subțiri, dureroase, ca niște strigăte chinuite de departe, întonări adânci, în cari tremură jalea. Melodia se ridică plângând în asfințitul limpede, par'că petrecea un stol de paseri călătoare.

Au fost capturate de Iaponezi: 2 vase de războiu, 2 năi apărătoare de termuri și 1 distrugător de torpiloare.

Năile cucerite de Iaponezi.

Cele 4 vase rusești de războiu prinse de Iaponezi au fost duse în bună stare în porturile iaponeze, și anume: «Orel» la Maksudu, «Imperator Nicolae I», «Generaladmiral Apraxin» și «Admiral Senjavin» la Saseho.

Năile rusești salvate.

La 30 Mai n. a sosit la Wladiwostok prima naie rusească, care a scăpat teafără din lupta navală. Este naia «Almaz».

Au mai sosit la Wladiwostok năile mai mici «Grosnij», «Brawij» și «Grozjastelnij».

Rosdestwenski prins.

Se anunță în mod oficial, că toate vasele mari rusești de războiu s'au scufundat, afară de vasul «Orel» și «Nicolae». Admiralii Rosdestwenski, Fölkersam și Nebogatow au căzut în prinsoare.

Se anunță din Tokio în mod oficial: Distrugătorul de torpiloare iaponez «Sadjanami II» a prins în seara de 27 Mai pe amiralul Rosdestwenski, care e rănit, și pe ofițerii năiei scufundate «Kniaz Suwarow».

Naie rusească aruncată în aer.

Ziarului «Daily Express» i-se anunță din Tokio: Cruciașătorul rusec «Gromoboj» părăsind portul Wladiwostok, ca să se unească cu flota baltică, s'a ciocnit cu o mină iaponeză și a fost aruncat în aer, apoi s'a scufundat cu toți 800 matrozi, cari se aflau pe bord. Probabil tot atunci s'a înecat și amiralul Skrydlow.

Țarul nu vrea pace.

Ziarul «Daily Express» anunță, că Țarul și sfetnicii sei voesc rezolut continuarea războiului și au hotărât să trimită noi ajutoare armatei din Manguiria. Țarul și sfetnicii sei cred tare, că Rusia va înfrânge în fine armata iaponeză.

Vești de pace.

După teribila catastrofă a flotei rusești, s'au răspândit imediat — mai ales la Paris — vești referitoare la încheierea păcii. Ziarul francez «Matin» publică și eventualele condițiuni de pace ale Japoniei. Între aceste prima este, că Rusia să plătească Japoniei 2%, miliarde despăgubire de războiu.

Iar în sufletele bătrânilor ca o vijelie se ridicară durerile vechi. Cântecul jeliă ruina țerii frumoase; toți par'că ascultau, într'un vis dureros, plângerile întristate ale celor cari muriau în țărina patriei. Par'că vedeau pe Cosciusco obosit de lupte, plin de sânge, îngenunchind cu sabia în mână. Finis Poloniae! S'a sfârșit Polonia!

Ruini pretutindeni, moarte pretutindeni; un murmur de jale se ridică: se duc copiii tei, țară nenorocită, să se sbuciume și să moară în pământuri străine!

Coardele plângeau în apusul limpede, pline de mahnire. Apoi încet-încet, melodia slăbi, ostenită de durere, și cel din urmă acord, sfâșietor, slab, ca un freamăt depărtat, muri în mijlocul unei tăceri de moarte.

Toți par'că erau niște stane de piatră. Roman își plecă capul pe o mână și ochii lui se îndreptară, plini de durere, spre asfințitul sângeros. Bărbia îi tremură; o frământare cumplită se petrecea în sufletul lui. Bătrânii sedeau doborâți, ca niște răniți, cu capetele în piept; bătrâna plângea încet, oftând, cu ochii la Roman al ei.

Când tinărul își întoarse privirile spre ușă, zări două lacrimi luminoase în ochii albaștri ai Magdalenei, și ochii lui rămaseră pironiți în ochii fetei, într-o tăcere adâncă, pe când cele din urmă raze sângeroase se ștergeau de pe codri.

Expoziția „Asociațiunii“.

În Nr. 1 al „Transilvaniei“ pentru anul 1905, Comitetul central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ a publicat un călduros apel către publicul român din țară, prin care a anunțat că la 19 Aug. a. c., cu ocaziunea proximei adunări generale a „Asociațiunii“, se va inaugura în Sibiu primul nostru Muzeu istoric și etnografic român, și a cerut concursul tuturor prietenilor culturii poporului nostru pentru înzestrarea cât mai bogată a unei expoziții etnografice și istorice-culturale, care se va aranja cu acest prilej, spre a pune bazele Muzeului nostru național. Programul prealabil, publicat încă atunci în „Transilvania“, a fost studiat și completat prin Comisiunea instituită de Comitetul central pentru aranjarea expoziției și a apărut acum în textul ei definitiv în „Analele“ Asociațiunii pentru Martie și Aprilie a. c.

Astfel publicul nostru cult este astăzi pe deplin orientat asupra scopurilor urmărite cu aranjarea expoziției, cât și asupra modalităților, în cari se intenționează prezentarea starilor etnografice și istorice culturale ale poporului nostru.

Acest cadru în care se proiectează expozițiunea, este însuși un elocuent interpret al importanței acestei întreprinderi frumoase a „Asociațiunii“ și astfel ar fi de prisos a o accentua din nou și la acest loc.

Atragem atențiunea cetitorilor noștri de astădată numai la acele părți ale programei, ce privesc secțiunile a căror înzestrare după natura lucrului se va putea face numai cu conlucrarea cercurilor largi ale publicului nostru cult.

Acestea sunt în primul rând: Expoziția istorică și îndeosebi secțiunea de istorie politică și de istorie culturală. Cu privire la aceste secțiuni programa expoziției cuprinde următoarele invitații:

(§. 45.) 1. Istoria mai veche (înainte de 1848). În acest despărțământ se vor expune: documente, diplome și acte, cari privesc istoria politică a Românilor din țară și a instituțiilor lor: portrete, scrisori și obiecte ale bărbaților cari s'au distins pe acest teren.

(§. 46.) 2. Epoca dela 1848:
a) documente, acte și scrisori; îndeosebi ale conferențelor naționale și ale comitetului național;

b) portrete, scrisori și reliquii ale bărbaților distinși din această epocă;

c) tablouri, embleme, arme, distincțiuni și uniforme dela 1848.

d) literatura referitoare la 1848.

(§. 47.) 3. Istoria mai nouă;
a) documente și acte mai importante, referitoare îndeosebi

1) la dietele dela 1863, 1865 și 1867—1894.

2) la conferențele naționale ținute dela 1869—1894,

3) la activitatea comitetelor naționale instituite dela 1881—1894.

b) Portretele deputaților români din dietele dela Sibiu și Cluj și din parlamentul dela Budapesta (fără deosebire de partid);

c) reliquii de ale oamenilor politici mai însemnați din acest timp.

(§. 48.) Pentru înzestrarea acestei secțiuni se va face un apel public.

Obiecte de interes istoric din epocile înșirate, cari privesc îndeosebi bisericile și școalele, apoi viața comunală și în fine chestiuni culturale, militare sau economice, se vor așeza în despărțămintele speciale, instituite pentru aceste ramuri.

(§. 49) Documente și obiecte cari privesc istoria culturală a Românilor din țară, afară de cele referitoare la biserică, școală, literatură și științe, și la artele frumoase, cari se vor așeza în despărțămintele lor speciale, și anume:

1. documente și date referitoare la instituțiuni și societăți culturale române din țară, și (în sect. XXXV) expozițiile speciale ale acestora (Asociațiunea aradană și maramureșană, reuniunile de femei, reuniunile de lectură, societățile academice, cari toate vor fi invitate în special să participe la expozițiune);

2. Mecenajii români, portretele și reliquiile lor;

3. Academicianii români (portrete și reliquii);

4. Date statistice despre fundațiuni și fonduri culturale.

Informațiuni.

Statua lui Vasile Alecsandri. Se afirmă în cercurile politice din București, că Regele Carol va asista la serbarea dela Iași pentru desvălirea monumentului lui Vasile Alecsandri.

Carte română oprită. Ministrul Berzeviczy a oprit din școalele populare elementare manualul „Istoria bisericească pentru școalele populare. Edițiunea III. Prețul: legat 60 fileri. Sibiu, 1900. Editura și tipăriul tipografiei arhidiecezane“. Motivul, pentru care ministrul a interzis cartea, e că ar conține greșeli de drept publice și greșeli istorice.

† **Metropolitul Inocențiu din Belgrad** a murit alaltăeri. Două momente sunt scoase în deosebi la iveală din activitatea sa ca metropolit: 1) El a cunoscut pe Regele Alexandru Obrenovici cu Draga Mașin și 2) tot el a aprobat de pe amvonuciderea Regelui Alexandru și a Reginei Draga. Metropolitul Inocențiu eră rusofil din creștet până în tâlpi.

Procurorul din Lugoj permutat. Ministrul de justiție a permutat pe procurorul din Lugoj, Dr. Béla Virág, la Oradea-mare.

Procesul Șepreusenilor — despre care am scris în nrul 51 al „Drapelului“ — s'a sfârșit cu condamnarea acuzaților. Doi inși, învățătorul George Sturdza și Iosif Matea au fost condamnați la câte un an temniță și 3 ani pierderea oficiului. Șeșe inși au fost condamnați la câte opt luni temniță. Zece inși au fost pedepsiți la câte șase luni temniță. În total s'a dietat deci o pedeapsă de 11 ani temniță.

Din purice — elefant, ori Rákosi Viktor în pericol. Sub acest titlu ne scrie dl Emil Isac următoarele: În ziarul maghiar „Az Ujság“ se publică o scurtă notiță, în care se spune, că eu lucrez la o dramă intitulată „Suspine izbucnite“, în care voi răspunde lui Rákosi Viktor, pentru piesa „Elnémult harangok“. „Az Ujság“ vestește, că piesa se va predă în teatrul național din București în stagiunea viitorului an, când se vor face mari demonstrațiuni. Din această știre „literară“ nici un cuvânt nu e adevărat. Eu nu lucrez la nici o piesă tendențioasă politică, deci n'am interesul să polemizez cu dl Rákosi Viktor. E adevărat, că am sfârșit o piesă teatrală, dar aceasta nu are de a face cu „Elnémult harangok“. Deci... vorba ceea: „din purice... elefant“ — s'a împlinit și de astădată.

Iubileul Reuniunii române de muzică din Sibiu. Reuniunea română de muzică din Sibiu aranjează la 26 Mai. v. și în zilele următoare festivități jubilar impozante, din incidentul împlinirii unui pătrar de veac dela înființarea sa. Programul este următorul: Joi, 26 Maiu v. a. c. 1. La 9 ore a. m.: Liturגיע festive în biserică din suburbiul Iosefin. 2. La 11 ore a. m.: Actul festiv cu cântări și vorbire ocazională. 3. Sara la orele 7½: Concert festiv în sala de expoziții. Vineri, 27 Maiu v. a. c. 4. Sara la orele 7½: Opera populară-română „Moș-Ciocărlan“ de Tudor cavalier de Flondor. Sâmbătă, 28 Maiu v. a. c. 5. Sara la orele 7½: Se repetă opera „Moș-Ciocărlan“. Duminică, 29 Maiu v. a. c. 6. După amezii la 4 ore: Opera „Moș-Ciocărlan“, pentru popor și tinerime, cu preț redus. 7. Sara la orele 7½: Eventual se repetă din nou opera „Moș-Ciocărlan“. NB. Programul special se va distribui la cassă înainte de începerea cântărilor.

Cutremur de pământ. Joi dimineața s'a simțit la Timișoara cutremur de pământ, care a durat 17 secunde. În Sutomore (Dalmația) cutremurul a fost mult mai puternic și a ținut 25 secunde. Mai multe case s'au ruinat. Orașul Skutari din Albania a fost nimicit aproape total prin cutremur. Jumătate din case s'au dărâmat, ear celelalte au devenit imposibile de locuit. Cam 100 persoane au fost ucise sau rănite. Populația a fost cuprinsă de mare panică. Cutremurul s'a mai simțit la Laibach, Pola, Triest, Zara, Cattaro, Zemplin, Serajewo și Cetinje.

Atentat contra regelui spaniol. Regele Spaniei, care se află de prezent la Paris, a fost Măcuri seara la operă în societatea presidentului Republicei franceze Loubet. Când au eșit pe la mezul nopții dela reprezentăție, la colțul unei strade a aruncat cineva asupra trăsurei regale o bombă de dinamită, care a explodat și a rănit pe mai mulți ofițeri și polițiști. Regele Alfonso și presidentul Republicei Loubet au rămas nevătămați. S'au făcut mai multe arestări.

Tolstoi despre socialism. Redactorul foaiei socialistilor din Iaponia (foaia intitulată „Oameni simpli“) a trimis lui Tolstoi un exemplar al foaiei sale și l-a rugat să scrie pentru foaie un articol. Tolstoi a împlinit rugarea și a trimis redactorului iaponez următoarea scrisoare: „Dragă prietino Iso Abe! Epistola d-tale și foaia trimisă mi-a cauzat mare bucurie. Îți mulțămesc din toată inima. Nici odată n'am avut îndoială, că în Iaponia există o întreagă pleiadă de oameni înțelepți, morali și religioși, adversari rezoluți ai crimei oribile din războiul ce decurge între popoarele înșelate și amăgite, și sunt foarte veseli, că în Iaponia am aflat amici și colaboratori, cu cari mă aflu în comuniune amicală. Deoarece față de d-ta, ca față de ori și cine, pe care îl stimez, sunt de tot sincer, trebuie să mărturisesc, că nu aprob socialismul și m'am supărat, când am aflat, că partea mai superioară a poporului vostru așă de capabil și energie, a împrumutat din Europa teoria socialismului, așă de specială și așă de falsă. Scopul socialismului este a satisfacă partea cea mai brutală a naturii omenești, bunăstarea lui materială. Dar cu mijloacele, pe cari le proclamă, nu și ajunge scopul nici odată. Adevărata bunăstare a omeneirii — morală și spirituală — conține deși în sine bunăstarea materială. Și acest scop suprem nu poate fi ajuns decât prin perfecționarea religioasă și morală a tuturor indivizilor, cari formează popoarele și omenimea. Sub religiune înțeleg credința în legea lui Dumnezeu, generală pentru toată omenimea, lege care este exprimată practic prin preceptul de a iubi pe fiecare om și a nu face altora ceea ce nu voim să ni-se facă nouă prin alții. Știu, că calea aceasta nu pare așă de practică precum pare socialismul și alte teorii, dar aceasta e unica cale sigură. Și toate eforturile ce le desfășurați pentru a căuta să realizați teorii eronate și nerealizabile sunt pierdute pentru unica operă eficace de a ajunge la fericirea omeniei și individuali. Scuzați-mi îdrăsneala cu care critic doctrina voastră și încredeți-vă în prietinia francă ce o am pentru voi. L. Tolstoi“.

Daruri pentru biserică și școală. Bine meritatul nostru bărbat dl Emanuil Ungurianu a binevoit a ne pune la dispoziție 6 bucăți din „Biblioteca populară a Asociațiunii“ spre distribuire între elevii mai diligenți ai școlii noastre, din incidentul examenelor finale ale anului școlar curent. Onorata Direcțiune a institutului de credit și economii „Timișana“ a binevoit a ajutură din venitul curat al anului trecut 1904 și școala noastră cu suma de 30 coroane. Tinerimea română din loc aranjând la 23 April a. c. petrecere, întreg venitul curat de 11 cor. l-a dăruit bisericii noastre spre ajustarea ei cu ornatele de lipsă. În numele comunei noastre bisericești îmi țin de plăcută datorință a aduce și pe această cale numiților generoși dăruitori profundă mulțămintă. Timișoara-Elisabetin 16/29 Maiu 1905. Gavriil Selăgianu, paroh.

70000 coroane îngropate cu mortul. În comuna Egrey din comitatul Selagiu a murit deunăzi un om bogat cu numele Simeon R. u. s. Rudeniile lui, după ce au îngropat mortul, au căutat să afle averea mortului, despre care se știă, că are mulți bani strânși. Spre marea lor mirare, n'au aflat nici un ban. Au primit însă mai târziu știre dela antistia comunală, că defunctul făcuse testament și testamentul se află spre păstrare la primărie. Rudeniile s'au grăbit să deschidă testamentul și au aflat, că defunctul ascunsese toată averea sa, în sumă de 70000 coroane bani gata, în buzunarul rocului se de gală. Cu acest roc îmbrăcaseră însă mortul și deci sumulița frumoasă eră și

ea în sicriu. Ce eră de făcut? Au cerut concesiune să desgroape cadavrul. Desgropând mortul au aflat cele 70000 coroane, cusute bine în roc. Au luat rocul cu banii de pe regretatul defunct și apoi l-au îngropat din nou, fără roc.

Primar comunal . . . o femeie. În comuna ungurească Rank-Herlany a fost aleasă o femeie ca primar (chinez). Motivul acestei alegeri nemi pomenite în timpurile noastre este, că toți bărbații din comună au emigrat la America și astfel au trebuit să aleagă primar pe o femeie. Eată un trist fenomen, care ar trebui să pună pe gânduri pe guvernanții noștri.

Discursul lui Roosevelt despre pace. La inaugurarea unui monument în Brooklyn (America) a rostit presidentul Statelor-Unite Roosevelt un discurs, în care și-a exprimat speranța, că după ce America a crescut în putere, va crește și circumspecțiunea ei și se va feri de a ofența alte popoare. *Poporul și singuraticii cetățeni trebuie să se ferească a vorbi de rău pe alte popoare și rasse.* Cea mai sigură cale pentru un popor, de a provocă o catastrofă, este a trăi în abundență și pe lângă aceea a fi agresiv, dar nearmat. A fi agresiv în vorbe, dar nearmat, conduce un popor nu numai la nefericire, ci-l dă pradă și disprețului omeniei. Dacă flota e destul de bună, ca să supoarte un lung timp de pace, atunci unica probabilitate, că vine neliniște asupra poporului, ar rezultă numai de acolo, că flota e prea mică sau incapabilă. O flotă de prima clasă e cea mai sigură și mai bună garanță a păcii.

Viața foarte îndelungată. Zilele trecute a murit la Margitta văduva lui Iosif Schwartz în etate de 115 ani. Bătrâna, care a trăit în 3 veacuri, are o față care a împlinit 84 ani.

VARIETĂȚI.

Animale alcooliste. Elefantului îi plac mult beuturile alcoolice. El folosește toate ocaziunile, ca să-și satisfacă această patimă. Dar e de mirat, că elefantul, după ce se îmbată, nu devine feroce și sălbatic, ci blând ca un miel. Elefantul de multe ori se preface bolnav, numai ca să capete ceva medicină, care conține alcool. Sunt popoare, cari folosesc slăbiciunea animalelor după alcool, cu scopul ca să le prindă. Negrii dau maimuțelor rachiu ca să le îmbete, apoi le prind. Un explorator englez, Vassy, susține că cel mai pătimăș alcoolist e calul, care dacă ajunge într'o fabrică de bere sau de rachiu, nu se mișcă dinaintea ciubarului cu bere sau cu rachiu, până nu bea tot din ciubar.

Cursul pieței Lugoj.

M a r f a		
	grâu	coroane
Grâu prima calitate	90	16
de mijloc	85	15 20
Săcară prima calitate	80	14 60
de mijloc	75	14
Orz prima calitate	80	14 60
de mijloc	75	14
Ovăs prima calitate	45	14 80
de mijloc	40	13 60
Cucuruz prima calitate	85	16 60
de mijloc	85	16
nou	10	—
Făină 0.	75	27 20
prima	72	26 40
albă	70	25 40
brună	68	25
Orez	1	40
Gris	80	32
Arpăcaș	70	36
Mazăre	90	40
Linte	85	60
Fasole	80	34
Mălaiu mărunt	70	—
Cartofi	—	9
Fân prima calitate	—	10
de mijloc	—	9
Paie	—	—
Stejar	—	6 20
Cărbuni de peatră	—	4 40
de Petroșeni	—	4
Oloiu de rapită	—	80
Lumini de stearină	—	80
topite	—	—
Săpun	—	80 72
Carne de vită I. calitate	—	1 20
II.	—	1 12
Unsoare de porc	—	1 60
Sămânță de chimin	—	84
Sare, bucăți	—	22
Zăhar	—	92
Vin	—	80
Spirit I.	—	15
II.	—	14

Villa Danilă Valușescu

Băile-Erculane (Mehadia).

Villa de primul rang

pentru familii, aranjată cu cel mai mare confort modern.

În nemijlocita apropiere cu fântâna arteziană; cea mai minunată privilegiate.

Camere pentru familii și pentru particulari dela 1 cor. 60 în sus.

Serviciul prompt. Villa, mobilierul și toată rufăria sunt cu totul noi.

Garantez cea mai exemplară curățenie.

Petru Valușescu,

proprietar.

Nr. 111 (3-1)

Sezonul durează până la sfârșitul lui Septembrie.

În cancelaria subscrișului se caută un candidat de avocat

cu praxă, care e în stare să-mi conducă cancelaria sau un jude penzionat pe timp mai îndelungat.

Nr. 109 (5-2).

Făgăraș, 28 Mai 1905.

Dr. Nicolae Șerban,
advocat.

Casa

și

intravilanul

de sub numărul conscripțional 470 din Lugojul-german, se vinde din mână liberă.

Cu informațiuni servește d-nul Dr. Isidor Pop, avocat.

Nr. 112 (3-1).

În Cofetăria Kina

se vor reduce și în anul acesta, ca și în anii trecuți, în decursul lunilor de vară **prețurile** în mod însemnat, anume:

- 1 tăietură înghețată costă 8 bani
- 2 tăieturi înghețată costă 16 bani
- 3 tăieturi înghețată costă 24 bani
- 1 păhar cafea înghețată costă 28 bani.

Cumpărându-se odată 10 înghețate sau cafele înghețate se dă a unsprezecea (11-a) **gratuit** ca rabat.

Prăjituri cari au costat până acum 10 bani se reduc la 8 bani, cari au costat 12 bani se reduc la 10 bani.

Recomandându-mă binevoitorului sprijin al onoratului public semnez cu distinsă stimă

Carol Kina

cofetar — Lugojul român.

Nr. 108 (3-3)

Societatea de lectură «Petru Maior» din Budapesta a hotărît să vîndă

„Istoria Românilor”

de Petru Maior

cu preț redus de 1 cor.

A se adresa la cassarul Societății MIHAIU ȘERBAN stud. fil., Budapesta IV. Molnár-utca 20, II, 10 A., trimițând de fiecare exemplar 1 cor. + 20 bani porto.

Red. (x-31)

„Sebeșana”

cassă de păstrare pe acțiuni în Caransebeș,

acordă împrumuturi cambiale cu acoperire hipotecară, împrumuturi de lombard (pe efecte și amanete), ex-comptează cambii personale cu 2—3 subscrieri pe timp de 3—6 luni și primește depuneri spre fructificare cu

6%

Darea pentru depuneri o solvește institutul.

Nr. 110 (1-1)

Diracțiunea.

Institutul de cură naturală

BILZ

în Radebeul I. Drezda (Germania)

Sanator de rangul prim.

Bolnavi, grăbiți și căutați sănătatea voastră în acest institut condus de medici ai metodului natural de cură (Dr. med.), negreșit că veți găsi în curând și sigur mult dorita-vă sănătate.

Cereți marele și bogat ilustratul prospect, care conține și multe dări de seamă despre cure făcute,

gratuit și franco

dela Rezentantul general:

Schmall Wien VII 3.

Red. (15-11).

Pravul Bauer

patentat

Mijloc excelent și sigur pentru combaterea incendiilor

probat și aprobat de autoritățile publice

se poate căpăta în cantități mici și mari

la ferăria

Anton Haberehrn

Lugojul-român

Nr. 10 (x-42)

vis-à-vis de cafeneaua »Corso«

Provocare și apel

cătră on. conducere a comitatului Caraș-Severin, cătră magistratul orașenesc și cătră proprietarii de realități, etc. etc.

E supremă necesitate a aduce respectuos și conștientos din nou aminte on. public **pravul de stins al lui Bauer**, înainte de a se întâmplă eventuale catastrofe. Pravul acesta ofere și a oferit cel mai favorabil, aprobat și eficace mijloc contra incendiilor bătutoare.

Se recomandă fiecăruia a cumpăra acest prav. Despre modul de folosire se dau bucuros deslușiri în localul de vânzare amintit mai sus.

Ocaziune deosebit de favorabilă!!

Dantele, stoffe de dantele, broderii pentru rufe, corsete și bluze

vindem cu prețuri enorm de eftine.

pentru-că vânzarea acestor articoli o sistăm cu totul.

S. Wolf & Fiiul.

Lugojul german. Strada Regală. Vis-à-vis de otelul »Regele Ungariei»
Nr. 95 (6-4).

Reclama

Reclama stabilă, efectuoasă și practică este sufletul, factorul dător de viață al fiecărei fabrici, întreprinderi și afaceri comerciale. Cum, unde și când poți publică anunțuri mai cu efect, mai bine și mai eftin, te poți informa la

Expeditia de anunturi

Iulius Leopold

Budapesta, VII, Erzsibet-körut 54,

unde se poartă grije cu deosebită cunoștința specială în mod conștientos, punctual și eftin, de inserate și reclame în toate foile din Budapesta, din provincia și din străinătate, precum și în calendare.

Red. (x-11)

Preliminare de spese si planuri gratis.

Cărți și reviste

Intrate la redacția diarului „Drapelul”. Am primit:

Povești alese, scrise de Ioan Pop Reteganul. Această carte formează nr-ul 1 din biblioteca „Victoria”, ce apare la Șimleul-Silvaniei (Szilágy-Somló) în editura tipografiei „Victoria”. Cartea conține 64 pagini și costă numai 25 bani. Cuprinsul: 1) Cine a adus sărăcia în lume? 2) Dumnezeu toate le răsplătește împătrit. 3) Degetul lui Dumnezeu. 4) Prăbușita. 5) Toader Sprinten.

E. Fitz

mai nainte

Kehrer

Prima compactorie în Lugoj întocmită cu mașini.

Lugoj, str. Timișoarei.

Iniunțată în anul 1847.

Am onorul a aduce la cunoștința on. mei mușterii, precum și P. T. publicului, că mi-am provăzut **compactoria**, esistentă din anul 1847, cu mașinele cele mai noi.

Principiul meu este: lucru punctual și curat, serviciu prompt și prețuri eftine. Lucrări primite de afară se liferează franco.

Vă rog ca prin o comandă de probă să vă convingeți de lucrul bun. Pentru numeroase comande se roagă

Sunt în plăcuta poziție să pregătesc chiar lucrări de artă și aurituri în cea mai frumoasă esecutare.

N'am cruțat osteneala și spese și mi-am procurat cele mai noi mașini și mi-am angajat cele mai bune puteri de lucru.

cu distinsă stimă

E. Fitz.

Nr. 158 (x-29)